

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України за підсумками I кварталу 2018 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [19,12; 19,46] та складає **19,37**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу:

значення 19,12 відповідає рівню рейтингу uaA-;

значення 19,37 – рівню рейтингу uaA-;

значення 19,46 – рівню рейтингу uaA-.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaA-** інвестиційної категорії.

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (16,88% від загальної кількості) кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам національними та міжнародними агентствами, відповідає значенню **26** балів. Отже, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **26** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaAAA**.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ починаючи з II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² http://www.rurik.com.ua/documents/research/ICR/ICR_method.pdf

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Фактори впливу

Підвищення рівня ІДКР БСУ в період з 01.10.2015 р. – 01.04.2016 р. відбулось за рахунок подальшого виведення з ринку великої кількості банків з українським капіталом та дій міжнародного агентства *Moody's*, яке в листопаді 2015 року підвищило кредитні рейтинги за національною шкалою Ощадбанку (до *иаССС* з *иаСС*), Промінвестбанку (до *иаССС* з *иаССС-*), Сбербанку (до *иаВ* з *иаВ-*), Райффайзен банку «Аваль» (до *иаВ* з *иаВ-*) та банку «Південний» (до *иаВ* з *иаССС-*). У II-III кварталі 2016 року суттєвих змін, які б спричинили зміну рівня інтегрального рейтингу, не відбулось.

У III кварталі 2017 року агентство *Moody's* підвищило кредитні рейтинги 4 українських банків за національною шкалою, що позитивно вплинуло на рівень інтегрального рейтингу.

Невисока кредитоспроможність України як учасника міжнародного ринку капіталу негативно відображається на суверенних рейтингах та, відповідно, кредитних рейтингах банків-резидентів. Крім того, враховуючи численні реструктуризації суверенних та корпоративних зовнішніх боргів, для українських банків зовнішнє фінансування (крім фондування з боку материнських структур) наразі є недоступним. У зв'язку з цим, вітчизняні банківські установи відмовляються від міжнародних рейтингів на користь співпраці з національними агентствами.

Протягом 2014 р. – I кв. 2018 рр. кількість кредитних рейтингів українських банків за національною шкалою, визначених міжнародними рейтинговими агентствами, зменшилась з 24 до 13. У цілому, за вказаний період кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 65 установ. Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації до більше ніж 80 українських банків (з початку 2014 р.).

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною. НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 1%.

Протягом останніх років спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що сприяє підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець I кварталу 2018 року банківська система України налічувала 82 платоспроможні установи, з яких 65 мали довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (99% активів банківської системи).

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 5 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 72 кредитні рейтинги (94% від загальної кількості) – на рівнях інвестиційної категорії.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaA, uaAA та uaAAA (11, 12 та 13 кредитних рейтингів відповідно).

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), РА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), РА «Кредит-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний аналітик:

Провідний фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 383-04-76.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи	поточний рейтинг	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	475 977 768	uaAA-	26,19%	22	5,76
АТ "ОЩАДБАНК"	297 746 572	uaB-	16,39%	10	1,64
АТ "Укресімбанк"	229 926 845	uaAA	12,65%	23	2,91
АБ "УКРГАЗБАНК"	85 078 134	uaAA-	4,68%	22	1,03
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	77 303 173	uaBBB-	4,25%	16	0,68
ПАТ "СБЕРБАНК"	64 961 246	uaB	3,57%	11	0,39
ПАТ "ПУМБ"	58 580 725	uaAA-	3,22%	22	0,71
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	58 135 286	uaAA	3,20%	23	0,74
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	54 630 712	uaAA	3,01%	23	0,69
АТ "УкрСиббанк"	52 982 798	uaAAA	2,92%	26	0,76
ПАТ "Промінвестбанк"	52 496 779	uaB	2,89%	11	0,32
АТ "ОТП БАНК"	37 843 180	uaA+	2,08%	21	0,44
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	32 464 442	uaAAA	1,79%	26	0,46
ПАТ "ВТБ БАНК"	27 485 484	uaAA-	1,51%	22	0,33
Акціонерний банк "Південний"	24 546 860	uaB+	1,35%	12	0,16
ПАТ "СІТІБАНК"	19 338 053	uaAAA	1,06%	26	0,28
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	16 587 708	uaAAA	0,91%	26	0,24
ПАТ "КРЕДОБАНК"	14 926 227	uaAAA	0,82%	26	0,21
АТ "ТАСКОМБАНК"	14 723 374	uaAAA	0,81%	26	0,21
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	11 132 181	uaA-	0,61%	19	0,12
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	10 221 810	uaAAA	0,56%	26	0,15
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	9 932 127	uaAA-	0,55%	22	0,12
ПАТ "МІБ"	9 138 999	uaBBB+	0,50%	18	0,09
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	8 620 450	uaAA-	0,47%	22	0,10
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	7 068 671	uaAA	0,39%	23	0,09
АТ "ПРАВЕКС БАНК"	4 806 702	uaAA+	0,26%	24	0,06
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	4 736 401	uaA-	0,26%	19	0,05
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	4 448 295	uaAA	0,24%	23	0,06
ПАТ "Ідея Банк"	4 434 879	uaAA-	0,24%	22	0,05
ПАТ "МТБ БАНК"	4 259 131	uaA	0,23%	20	0,05
ПАТ "ВіЕс Банк"	3 364 977	uaA+	0,19%	21	0,04
АТ "ПРЕУС БАНК МКБ"	3 012 114	uaA	0,17%	20	0,03
АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	2 811 145	uaA-	0,15%	19	0,03
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	2 692 559	uaAA	0,15%	23	0,03
АТ "Місто Банк"	2 313 932	uaBB	0,13%	14	0,02
ПАТ АКБ "АРКАДА"	2 272 907	uaBBB-	0,13%	16	0,02
ПАТ АКБ "Львів"	1 881 891	uaBBB+	0,10%	18	0,02
ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	1 712 525	uaAAA	0,09%	26	0,02
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	1 514 201	uaAA	0,08%	23	0,02
ПАТ "МОТОР-БАНК"	1 457 340	uaA-	0,08%	19	0,02
АТ "БАНК АВАНГАРД"	1 447 152	uaAAA	0,08%	26	0,02
ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	1 316 253	uaA-	0,07%	19	0,01
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 297 623	uaBBB+	0,07%	18	0,01
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	1 172 023	uaA+	0,06%	21	0,01
ПАТ "БАНК АЛЪЯНС"	1 080 318	uaAA	0,06%	23	0,01
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	1 039 253	uaBBB	0,06%	17	0,01
ПАТ "АСВІО БАНК"	1 027 450	uaA+	0,06%	21	0,01
ПАТ "БАНК 3/4"	1 007 631	uaA-	0,06%	19	0,01
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	966 113	uaBBB	0,05%	17	0,01
ПАТ "БАНК СІЧ"	853 571	uaA-	0,05%	19	0,01
ПАТ "БТА Банк"	816 390	uaA	0,04%	20	0,01
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	793 488	uaA	0,04%	20	0,01
ПАТ "БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	755 145	uaA	0,04%	20	0,01
АТ "КІБ"	735 880	uaA	0,04%	20	0,01
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	708 848	uaA-	0,04%	19	0,01
Полікомбанк	657 867	uaA-	0,04%	19	0,01
ПАТ "ОКСІ БАНК"	603 720	uaBBB	0,03%	17	0,01
ПАТ "АП БАНК"	585 147	uaAA	0,03%	23	0,01
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	542 905	uaA-	0,03%	19	0,01
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	505 522	uaA	0,03%	20	0,01
ПАТ "РВС БАНК"	487 491	uaA	0,03%	20	0,01
АТ "АЛЬТБАНК"	416 887	uaA	0,02%	20	0,00
ПАТ КБ "Центр"	323 096	uaA	0,02%	20	0,00
ПАТ "ДІВІ БАНК"	268 546	uaA	0,01%	20	0,00
АТ "АЛЬПАРІ БАНК"	207 108	uaBBB	0,01%	17	0,00
СУМА	1 817 184 031		100,00%		19,37

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»